

Afgørelser – Reg. nr.: 01304.00

Fredningen vedrører: Havskov Dal

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

31-03-1950

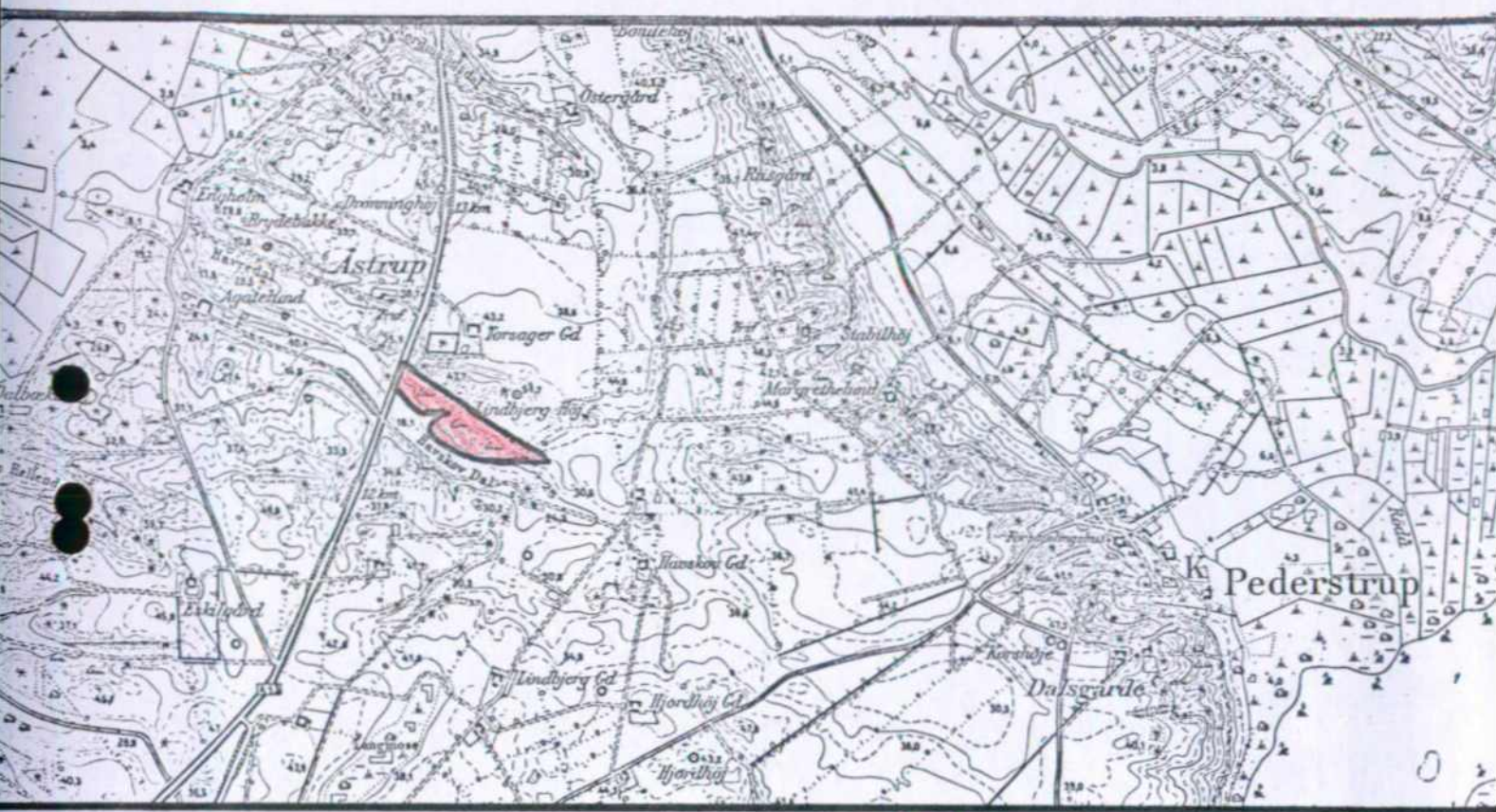
Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

Lokalitet : Matr. nr. 2a, 3b Åstrup, Løvel sogn - ved Havskov dal.

Kommune : Tjele

1:25.000 - 1215 I NV

J.nr. : Fr.nr. : P 5 - 1500 Fr. 7.

Areal : ca. 5 ha. Fredet: FNK 31.3.1950.

Formål : Sikring af areal med sjælden plantevækst.

Indhold : Matr. nr. 2a: Terrænændringer må ikke finde sted, arealet må ikke opdyrkes, beplantes eller behandles på en måde, der kan skade den vilde vegetation. Græsning, afbrænding eller skrælning må ikke finde sted og lyngslagning kun i perioden 1. okt. til 1. mar. Vilde planter må ikke opgraves, plukkes eller beskadiges. Der må ikke placeres bebyggelse, skure, master el. lign. på arealet. Når det nord for arealet stående bjergfyrfornyes, skal dette ske med løvtræ eller hvidgran og alle nåletræer på arealet fjernes.

Ejer : Matr. nr. 3b: Bjergfyrehagnet mod matr. nr. 2a skal ved fornyelse erstattes med løvtræ eller hvidgran, og alle nåletræer i hagnet (skellet) skal fjernes i forbindelse hermed.
 Påtaleret : Fredningen skal ikke være til hinder for landevejens regulering og udbygning.
 Private.
 Fredningsnævnet.

U d s k r i f t

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for VIBORG amtsrådsreds.

År 1950 den 31. marts kl. 14³⁰ afholdt fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds møde hos gårdejer Chr. Bech, Åstrup, Løvel sogn.

Der foretoges :

Sag ang. fredning af et areal af matr.nr. 2a, ÅSTRUP:Løvel sogn, hvorpå vokser den sjældne plante Ugrenet Edderkoppeurt.

Mødt var nævnets formand : Civildommer Otto Kiørboe, Viborg, det amtsvalgte medlem, amtsvejinspektør A. Dalberg, Viborg, og det sognevalgte medlem for Rødding-Løvel-Pederstrup kommune, rentier Jens Chr. Nielsen, Vrå.

.....
Nævnet drøftede sagen og afsagde sålydende

K e n d e l s e :

Den lyngklædte sydvendende side af den brede Havsrov dal i Åstrup, Løvel sogn, beliggende umiddelbart øst for Viborg-Ålborg landevej et stykke nord for Løvel by er voksestedet for forskellige sjældne planter, deriblandt navnlig planten : ugrenet Edderkoppeurt.

Ved skrivelse af 15. september 1949 har Danmarks Naturfredningsforening for fredningsnævnet indbragt spørgsmålet om fredning af forannævnte areal, idet foreningen til støtte for sin begæring har påberåbt sig en af dets naturvidenskabelige udvalg afgivet erklæring af 25. august 1949, hvori det bl.a. hedder :

" Mod vest vokser den (den ugrenede Edderkoppeurt) rigeligt umiddelbart op mod Viborg-Aalborg -vejen, ikke mindst på den del af skråningen, hvor selvsået Bjergfyr er begyndt at brede sig fra Bjergfyrhegnet oven for skrænten og den lille plantning bag dette hegn.

Herfra aftog den i hyppighed mod øst og syntes over en strækning helt at mangle, men optrådte så igen hen mod skræntens

østende i lige så rigelig mængde, og i eh-vegetation, hvis helhedspræg var af betydeligt større interesse.

Både det vestlige og det østlige område præges foruden af hedelyngen også i høj grad af græsset Bølget Bunke (*Deschampsia Flexuosa*), hvis rødlige blomstrende tuer normalt spiller en mindre rolle i åben hede, men er stærkt dominerende i lysninger efter hugst i nåletræsplantager.

I det østlige område kommer hertil et andet græs, Enghavre (*Avena pratensis*), der ellers mest træffes på tørre skrånninger på mere kalkholdig bund, samt to planter, der oftest træffes i åbne krat, (Kantet Konval) (*Polygonatum officinale*) og Kassubisk Vikke (*Vicia cassubica*). Den sidstnævnte er en sjælden plante, og heller ikke den første er almindelig, selv om den netop i hedekrattene kan findes af og til.

Dette interessante plantesamfund gør det yderligere værdifuldt at få gennemført den ønskede fredning, hvis første hensigt er at bevare den ugrenede Edderkoppeurt, en plante, der kun er fundet på ganske enkelte steder i landet og uden for det foreliggende kun i ringe antal.

Også hedevegetationen som sådan er forøvrigt rigere end de fleste steder. De to statelige gule kurveblomster Volverløj eller Guldblomme (*Arnica montana*) og Vild Skorsoner (*Scherzone humilis*) optræder i store mængder, fremdeles tre arter af visse (*Genista*) m.v.

To farer vil true planten, selv om den overlades til sig selv på sit voksested. Den ene er de selvsåede nåletræer, ganske overvejende Bjergfyr, der breder sig fra det levende hegn oven for skrænten, den anden er Gyvelen, der samtidig spredes fra markskellet langs dens fod.

Dersom nævnet ikke ønsker at forpligte ejeren til i fremtiden at holde området rent for nåletræer, vil på skræntens østlige del antagelig et tilfredsstillende resultat kunne nås, blot Bjergfyrhegnet, når det - tilsyneladende inden længe - må fornyes, erstattes med et hegn af en anden træart, og der så samtidig her-

med foretages en rydning en gang for alle. Seljeren skulle nok kunne anvendes til hegn i stedet, og også den i egnen hyppigst-anvendte plante, Hvidgranen, ville betyde en langt mindre fare for lyngskrænten. Mod vest, hvor træerne ikke blot spredes fra hegnet, men også fra den lille plantning bag det, vil selvsåningen fortsætte og nødvendiggøre, at rensningen gentages sidenhen.

Mod øst, hvor den sjældne vegetation vokser lige over for skræntfoden, fandtes ved besigtigelsen syv dybe furer opløjet langs med denne.

Denne pløjning er muligvis tænkt som forberedelse til en beplantning, og en sådan beplantning må naturligvis hindres, da den vil medføre Edderkoppeurtens totale forsvinden som følge af beskygningen.

Striben langs skræntens fod kan imidlertid også let erobres af Gyvel. Pløjningen er ikke sket for ganske nylig, og Gyvelen bryder allerede frem i stor mængde. I kanten af lyngvegetationen vokser den godt op, som den plejer, hvor der rodes op i jorden langs et lyngbevokset område. Den vil let kunne blive temmelig voldsom her, også hvis den opløjede strimmel i stedet tages ind som agerland, og da den sjældne vegetation følger skræntens fod, betyder også dette en trusel. Det må derfor foretrækkes, at den endnu kun pløjede, men hverken opdyrkede eller beplantede stribe fortsat får lov at ligge uudnyttet som en smal beskyttende zone mellem marken og skræntfoden.

Som servitut foreslås da nedenstående :

Det på medfølgende markerede område af matr.nr. 2a af Åstrup, Løvel Sogn, langs skræntfoden begrænset ved skillelinien mod det i sommer dyrkede (ikke blot pløjede) areal, fredes således at den nuværende tilstand fraset forekomsten af nåletræer fortsat opretholdes, og således at den sjældne vegetation omfattende bl.a. Ugrenet Edderkoppeurt ((Anthericum Liliago) og Kassubisk Vikke (Vicia cassubica) bevares. Herunder må navnlig følgende bestemmelse iagttages :

- 1) Afgravning eller påfyldning må ikke finde sted.
- 2) Arealet må ikke opdyrkes, beplantes eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan

lide skade. Græsning, afbrænding eller skrælning må ikke finde sted og lyngslagning kun i tiden fra 1. oktober til 1. marts.

3.)Vilde planter må ikke opgraves,plukkes eller beskadiges.

4.)Når det nord for skrænten stående levende hegn af Bjergfyr fornyes, skal fornyelsen ske med løvtræ eller Hvidgran, og efter denne fornyelse skal alle nåletræer på det fredede areal fjernes.

5) Der må ikke på området placeres bebyggelse, skure, boder, master eller lignende. "

Som nævnt i skrivelsen er det areal, der begæres fredning, beliggende på matr.nr. 2a, Åstrup, Løvel sogn, tilhørende gårdejer Kresten Bech og det i skrivelsen nævnte hegn mod nord står i skellet mod matr.nr. 3b, smst., der tilhører gårdejer Esper Lykkegård.

Nævnet har besigtiget arealet og forhandlet med de for-annævnte lodsejere, der intet har haft mod fredningsforslaget at erindre, men har fremsat erstatningskrav, der ved fredningsnævnets medvirken er nedsat til hhv. 450 kr. 50 øre.

Sagen har været forelagt Naturfredningsrådet, der i Skrivelse af 22.november har udtalt, at man finder den pågældende fredning meget ønskelig af videnskabelige grunde, og at man kan tiltræde de foreslåede servitutbestemmelser.

Idet der indenfor nævnet er enighed om, at gennemføre fredningen i overensstemmelse med den foreliggende begæring, har nævnet vedtaget at pålægge den del af matr.nr.2 a, Åstrup, Løvel sogn, som ligger øst for Viborg-Ålborg landevej, som mod nord grænser mod matr. nr. 3b, smst., mod øst til sogneskallet mod Pederstrup og som mod syd begrænses af den nuværende grænse mellem det dyrkede og det uopdyrkede areal, dog således at de i skrivelsen af 25. august 1949 nævnte syv plovfurer er indbefattet under fredningen, og idet der med hensyn til denne grænse i det hele henvises til det sagen vedlagte kort, hvor grænsen er indtegnet, sålydende servitut :

1) Afgravning eller påfyldning må ikke finde sted.

2) Arealet må ikke opdyrkes, beplantes eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan lide skade.

Græsning, afbrænding eller skrælning må ikke finde sted og lyngslagning kun i tiden fra 1. oktober til 1. marts.

- 3) Vilde planter må ikke opgraves, plukkes eller beskadiges.
- 4) Når det nord for skrænten stående levende hegn af Bjergfyr fornyes, skal fornyelsen ske med løvtræ eller Hvidgran, og efter denne fornyelse skal alle nåletræer på det fredede areal fjernes.
- 5) Der må ikke på området placeres bebyggelse, skure, boder, master, eller lignende.

Endvidere pålægges der ejendommen matr.nr. 3 b smst. sålydende servitut :

Når det øst for Viborg-Ålborg-landevej i skellet mod matr.nr. 2 a stående levende hegn af Bjergfyr fornyes, skal fornyelsen ske med Løvtræ eller Hvidgran og alle nåletræer i skellet skal fjernes i forbindelse med fornyelsen.

I erstatning tillægges der ejeren af matr. nr. 2a, Åstrup, Løvel sogn Kresten Bech et beløb på 450 kr. og ejeren af matr.nr. 3b, smst., Esper Lykkegård et beløb på 50 kr.

Af det gårdejer Kr. Bech tillagte erstatningsbeløb vil 200 kr. efter derom nedlagt påstand være at udbetale til statskassen som pantnaver ifølge et i ejendommen indestående saneringslaan til afskrivning på nævnte lån, medens resten 250 kr. vil være at udbetale ejeren af matr.nr. 2a Åstrup, Løvel sogn, når det ovennævnte hegn er fornyet og nåletræerne på det fredede areal er fjernet, alt på en efter nævnets mening tilfredsstillende måde, medens det Esper Lykkegaard tillagte erstatningsbeløb 50 kr. vil være at udbetale til ejeren af matr.nr. 3b, Åstrup, Løvel sogn, når fornyelse af hegnet er sket i overensstemmelse med kendelsen og efter nævnets godkendelse.

De tilkendte erstatninger udredes med 1/2 af statskassen og med 1/2 af Viborg amtsfond.

Det foran fredede areal af matr.nr. 2a, Åstrup, Løvel sogn, vil være at udstykke særskilt.

Fredningen skal ikke være til hinder for landevejens regulering og udbygning.

Påtaleretten med hensyn til de pålagte servitutter tillægges fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds.

T h i b e s t e m m e s :

Med hensyn til fredning af et areal i Åstrup, Løvel sogn,
med den sjældne plante " Ugrenet Edderkoppeurt ", forholdes som
foran bestemt.

Otto Kiørboe.   A. Dalberg.   Kr. Nielsen.

.....

Mødet hævet.

Otto Kiørboe.   A. Dalberg.   Kr. Nielsen.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01304.00

Dispensationer i perioden: 24-09-1991 - 07-06-2001

Naturfredningsnævnet

for Viborg Amts sydlige fredningskreds

Skottenborg 26, 8800 Viborg

Tlf. 86 62 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 24. septembe. 1991.

Fred.j.nr. J 46/1991.

Viborg Amtskommune
 Naturforvaltningskontoret
 Postboks 21
 8800 Viborg

I skrivelse af 16. september 1991 har Viborg Amtskommune, Naturforvaltningskontoret, ansøgt om dispensation fra fredningen på matr. nr. 2 a Aastrup, Løvel, til etablering af græsning på arealet i vinterperioden fra den 1. oktober til den 1. marts.

Arealet er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 31. marts 1950. Af kendelsen fremgår bl.a., at der på arealet er forskellige sjældne planter, deriblandt navnlig planten: Ugrenet Edderkoppeurt, og at formålet med fredningen, der er gennemført på begæring af Danmarks Naturfredningsforening, først og fremmest var at bevare den ugrene Edderkoppeurt. Arealet blev fredet således, "at den nuværende tilstand fraset forekomsten af nåletræer fortsat opretholdes, og således at den sjældne vegetation omfattende bl.a. Ugrenet Edderkoppeurt (*Antericus Liliago*) og Kassubisk Vikke (*Vicia Cassubica*) bevares". En af fredningsbestemmelserne lyder sådan:

"Arealet må ikke opdyrkes, beplantes eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan lide skade. Græsning, afbrænding eller skrælning må ikke finde sted og lyngslagning kun i tiden fra 1. oktober til 1. marts."

Anledningen til Viborg Amtskommunes ansøgning er en henvendelse, som amtskommunen modtog den 16. juli 1991 fra Eiler Worsøe, Danmarks Naturfredningsforening. Det er i skrivelsen bl.a. anført:

".....

Ved et besøg på stedet fornyligt måtte jeg fastslå, at denne oprindeligt meget store bestand var svundet en hel del. For år tilbage var der op til 800 blomstrende skud, nu er der maksimalt 50.

Der findes ingen truende opvækst, og jeg går derfor ud fra, at der længe har fundet regelmæssig landskabspleje sted. Til trods for det svinder det åbenbart i Edderkopurten, forøvrigt også i den bestand af Kantet Konval (*Polygonatum odoratum*), som vokser i samme område.

Jeg har grundet noget over årsagen og heftet mig ved det meget tætte tæppe af hedelyng og andre planter, der dækker området som en langhåret pels. Jeg forestiller mig, at dette plantedække generer Edderkopurtens reproduktion, noget der også kendes for andre plantearter.

Så vidt jeg har bemærket, finder der ingen græsning sted. Jeg forestiller mig, at græsning kunne tynde plantedækket ud, så det fik en mere passende højde. For ikke at skade Edderkopurten skulle græsningen

Miljøministeriet
 Skov- og Naturstyrelsen
 J.nr. SN 1211/13-0001
 Akt.nr.

nok først indledes så sent på sommeren, at Edderkopurtens frøsætning og modning var gennemført, hvilket vel vil sige engang i august. Sideløbende ville så antagelig også Kantet Konval og Guldblomme fremmes foruden mindre planter, som man i øjeblikket slet ikke ser.
....."

I Viborg Amtskommunes skrivelse af 16. september 1991 er der anført bl.a. følgende:

"..... Vi er enige i brevets konklusioner, og ønsker at etablere vintergræsning på arealet.

.....

Den pågældende kendelse er af ældre dato (1950), og man har på daværende tidspunkt ikke været klar over græsningens positive effekt.

Vi vil på den baggrund anmode om nævnets dispensation til at etablere græsning på arealet i vinterperioden fra den 1. oktober til den 1. marts."

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité ved Molly Hougaard har på fredningsnævnets henvendelse erklæret, at hun deler den opfattelse, der er givet udtryk for i de fornævnte skrivelser.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter det oplyste om baggrunden for ansøgningen om tilladelse til etablering af græsning vil en dispensation fra fredningsbestemmelserne være i overensstemmelse med det overordnede formål med fredningen, jfr. herved bestemmelsen i naturfredningslovens § 34. Der er derfor i fredningsnævnet enighed om at imødekomme det ansøgte. Fredningsnævnet finder dog, at tilladelse foreløbig alene bør meddeles som en forsøgsordning omfattende tiden 1. oktober 1991 til 1. marts 1992, og således, at Naturforvaltningskontoret i forsøgsperioden nøje overvåger virkningerne af en græsning og straks bringer græsningen til ophør, såfremt det i løbet af forsøgsperioden måtte vise sig, at græsning eller yderligere græsning er forbundet med skadevirkninger for planten.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelsen kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven.

Opmærksomheden henledes på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 34, stk. 2, jfr. § 58, kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af bl.a. Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Inger Nørgaard
Inger Nørgaard

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Aage Koch-Jensen, Højmarken 24, Tindbæk, 8900 Randers,
Hans Jørgen Bundgaard, Østergade 6 b, Ørum, 8830 Tjele,
Viborg Amtskommunes Arealkontor, Postboks 21, 8800 Viborg,
VA j.nr. 8-70-52-2-789-3-91,
Tjele Kommune og kommunens vurderingsråd, Rådhus Allé 2, Ørum,
8830 Tjele,
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm,
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K,
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Molly Hougaard,
Sønderupvej 4, Vammen, 8830 Tjele,
Eiler Worsøe, Danmarks Naturfredningsforening, Samrådet for
Århus Amt, Lundbergvej 2, Værum, 8900 Randers,
Inger Grethe Møller, Aastrupvej 2, Aastrup, 8830 Tjele.

1 FEB. 1996

Udskrift

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for viborg amt.

Den 23. januar 1996 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde i Sdr. Resen.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, og det amtsrådsvalgte medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk.

Der foretoges:

Sag nr. Vaf 2/96

Anmodning om forlængelse af tilladelse af 1. oktober 1992 til afgræsning af Åstrup Bakker på matr. nr. 2 a, Åstrup, Løvel, omfattet af F.N.K. af 31. marts 1950 vedrørende areal ved Havskov dal.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 10. januar 1996 fra Viborg amt, Naturforvaltningskontoret, med bilag.

Sagen har telefonisk været drøftet med det kommunalvalgte medlem Hans Jørgen Bundgaard, Ørum.

Fredningsnævnet meddelte énstemmigt tilladelse til, at arealet kan afgræsses i perioden 1. oktober 1996 til 1. maj 2001 som ansøgt.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt anden den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

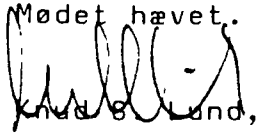
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

Medtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

14 OKT. 1998

Den 5. oktober 1998 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på dommerkontoret i Thisted.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted.

Der foretoges:

REG. NR. 1304.00

Sag nr. VaF 46/98

Anmodning om ændring af tidspunkt for græsning af matr. nr. 2 a Åstrup, Løvel. (Åstrup Bakker).

Der fremlagdes:

1 Skrivelse af 16. september 1998 fra Viborg amt, Miljø og Teknik, med bilag.

Formanden godkendte, i medfør af forretningsordenens § 9, stk. 4, at forlænge græsningstidspunktet på det omhandlede areal som ansøgt fra den 20. august i stedet for 1. oktober.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

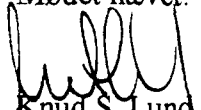
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

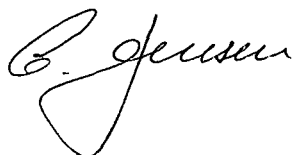
Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

Udskriften er medtaget i
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

12.10.1998

AD 1996-1211/13-0001/50

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

Den 7. juni 2001 holdt Fredningsnævnet for Viborg amt møde på dommerkontoret i Thisted.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 12/2001

Anmodning om permanent dispensation til græsning af matr. nr. 2 a Åstrup, Løvel (Åstrup Bakker), omfattet af F.N.K. af 31.03.1950.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 29. marts 2001 fra Viborg amt, Miljø og Teknik, med bilag.

Efter at Fredningsnævnet tidligere har givet dispensation til græsning af Åstrup Bakker fra den 20. august til 1. maj hvert år indtil 2001, gives hermed permanent dispensation til græsning af arealet i nævnte periode hvert år efter en telefonisk drøftelse med det amtsrådsvalgte medlem Harry Hjaltelin, Thisted, og det kommunalvalgte medlem Karsten Nørskov, Tjele.

Dispensationen kan til enhver tid tilbagekaldes af nævnet, såfremt afgræsningen kommer til at skade bestanden af Ugrenet Edderkopurt.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

Sagen sluttet.
Mødet hævet.

Knud S. Lund,
fmd.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

11 JUNI 2001

Ad: 2001-1211/13-0001

Herning, 10. januar 2018
FN-MJV-43-2017

Viborg kommune
bkb@viborg.dk

Viborg kommune ansøger om dispensation til udvidelse af perioden med vinterafgræsning ved Åstrup Bakker. – Fr. 7 – Åstrup Bakker.

Ved Fredningsnævnets kendelse af 31. marts 1950, blev arealer betegnet som Havskov Dal fredet. Formålet med fredningen var især at beskytte den sjældne plante "Ugrenet Edderkoppeurt". Det er beskrevet således: "... den nuværende tilstand fraset forekomsten af nåletræer fortsat opretholdes, og således at den sjældne vegetation omfattende bl.a. Ugrenet Edderkoppeurt ((*Anthericum Liliago*) og Kassubisk Vikke (*Vicia cassubica*) bevares."

I fredningsbestemmelsen er bl.a. anført: "... 2) Arealet må ikke opdyrkes, beplantes eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved den vilde vegetation kan lide skade. Græsning, afbrænding eller skrælning må ikke finde sted og lyngslagning kun i tiden fra 1. oktober til 1. marts. ...".

Fredningsnævnet for Viborg Amt gav efter flere midlertidige tilladelser den 7. juni 2001 følgende permanente tilladelse til afgræsning: "... tidligere har givet dispensation til græsning af Åstrup Bakker fra den 20. august til 1. maj hvert år indtil 2001, gives hermed permanent dispensation til græsning af arealet i nævnte periode hvert år ..."

Fra Viborg kommune er modtaget en ansøgning om udvidelse af afgræsningsperioden, så der afgræsses fra den 20. juli til den 1. maj.

Viborg kommune har ikke haft indvendinger mod det ansøgte.

Fredningen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening, og fredningsnævnet har forelagt ansøgningen for foreningen, der ikke har haft indvendinger mod ansøgningen.

Ansøgningen er endvidere forelagt Miljøstyrelsen, der ikke har fundet grund til at bestride kommunens vurdering af behovet for en udvidelse af græsningsperioden, ligesom styrelsen heller ikke har ment, at udvidelsen vil skade den sjældne vegetation, herunder ugrenet Edderkoppeurt.

Sagen er behandlet af nævnets formand alene efter § 10, stk. 5 i forretningsordenen for Fredningsnævn.

Jeg skal hermed på nævnets vegne i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det ansøgte, da dette ikke er i strid med fredningens formål. Jeg har navnlig lagt vægt på, at udvidelsen af græsningsperioden er nødvendig for at fjerne de høje græsser og for at sikre øgede muligheder for, at dyrene træder frøene ned i jorden med deraf forøget spiringschance.

Tilladelsen gives på vilkår, at lodsejerne ikke har indvendinger.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

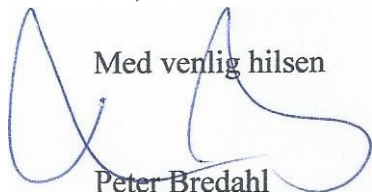
- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Peter Bredahl